

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, CENTRUL UNIVERSITAR NORD BAIA MARE
1.2 Facultatea	LITERE
1.3 Departamentul	ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, TEOLOGIE, ARTE
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	1.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	STUDIUL VECHIULUI TESTAMENT 1				
2.2 Titularul de curs	Lect. univ. dr. Eusebiu BORCA beusebiu@yahoo.com				
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect	Lect. univ. dr. Eusebiu BORCA beusebiu@yahoo.com				
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei	Categoría formativă				DF
	Opționalitate				DO

3. Timpul total estimate

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care:	3.2 Curs	2	3.3 Seminar	2	3.3 Laborator		3.3 Proiect	
3.4 Număr de ore pe semestru	56	din care:	3.5 Curs	28	3.6 Seminar	28	3.6 Laborator		3.6 Proiect	
3.7 Distribuția fondului de timp (ore pe semestru) pentru:										
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe										10
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren										10
(c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri										24
(d) Tutoriat										18
(e) Examinări										5
(f) Alte activități:										2
3.8 Total ore studiu individual (suma (3.7(a)...3.7(f)))					69					
3.9 Total ore pe semestru (3.4+3.8)					125					
3.10 Numărul de credite					5					

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	pc, conexiune la platforma KnowledgeBase
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului	sală de seminar dotată corespunzător

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea, înțelegerea conceptelor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în comunicarea didactică. - Utilizarea cunoștințelor de bază din domeniul biblic pentru explicarea și interpretarea lor corectă în contextul ideologiilor și concepțiilor contemporane. - Aplicarea unor principii și metode de bază pentru elucidarea problemelor din domeniul biblic/situații bine definite, tipice domeniului didacticii și catehetei creștine. - Utilizarea adecvată de criterii și metode standard de evaluare, pentru a aprecia calitatea, meritele și limitele unor procese, programe, proiecte, concepte, metode și teorii.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. - Aplicarea tehnicilor de didactică eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice. <p>Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, inserției și adaptabilității la cerințele ideologiei contemporane.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivele acestei discipline sunt de a împărtăși studenților teologi cunoștințele vechi-testamentare, necesare fundamentării principalelor învățături de credință și necesare celorlalte discipline sistematice și practice precum și în edificarea profesională sau pastorală asupra temeiniciei doctrinei biblice.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - Evidențierea elementelor esențiale din cadrul studiilor biblice. - Utilizarea corectă a învățăturilor teologice, cu argumente biblice și patristice. - Folosirea corectă a limbajului teologic în prezentarea clară și cursivă a învățăturilor biblice. - Utilizarea cunoștințelor biblice în viața cotidiană.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Considerații generale asupra Sfintei Scripturi	3	Prelegerea universitară, expunerea, problematizarea.	
2. Lista, abrevierea și volumul cărților V.T	1		
3. Cronologia Vechiului Testament	2		
4. Date preliminare despre Isagogia V.T	1		
5. Izvoarele și literatura studiului V.T	3		
6. Canonul cărților V.T	2		
7. Inspirația Sf. Scripturi	2		
8. Istoria textului biblic	8		
9. Pentateuhul – prezentare generală	2		
10. Cuprinsul Pentateuhului	4		
Total ore:	28		

Bibliografie

1. „BIBLIA SAU SFÂNTA SCRIPTURĂ”, versiune diortosită după Septuaginta, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 2001.
2. BABA Teodor, Pr. Dr., „Introducere în Studiul Vechiului Testament (Aspecte Generale)”, Ed. Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2007.
3. BORCA Vasile, „Câteva considerații asupra cronologiei vechi-testamentare”, în rev. SUSTO, nr. 1/2010.
4. CIUDIN Nicolae, Pr. Prof., „Studiul Vechiului Testament”, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 1978.
5. IDEM, „Studiul Vechiului Testament”, Ed. Credința Noastră, Buc., 1997.
6. CONSTANTIN Grigoraș, Pr., „Cărțile didactice ale Vechiului Testament ca izvor al predicii”, în rev. BOR, nr. 7-8/1979.
7. MATSOUKAS Nikolaos, „Cărțile Bibliei”, trad. Lect. Dr., Sabin Preda, Ed. Bizantină, Buc., 2017.
8. MUNTEANU L. G., „Pentateuhul în fața criticii moderne”, Cluj, 1937, pp. 1-2.

9. NAGHIU I.E., stud. teol., „Un teolog învățat: Iosif Olariu”, în „Renașterea”, nr. 41/1937, http://documente.bcuciu.ro/web/bibdgit/periodice/renasterea/1937/BCUCLUJ_FP_279724_1937_015_041.pdf.
10. PETRESCU Nicolae, Pr. Prof., „Ce este Sfânta Scriptură?”, în rev. B.O.R., nr. 9-10/1975.
11. PRELIPCEAN VI. Pr. Prof., NEAGA N. Pr. Prof., BARNA Gh. Pr. Prof., „Studiul Vechiul Testament”, manual pentru Institutele teologice, Buc., 1955.
12. PRELIPCEAN VI. Pr. Prof., NEAGA N. Pr. Prof., BARNA Gh. Pr. Prof., CHIALDA Mircea Pr. Prof., „Studiul Vechiul Testament”, manual pentru Institutele teologice, ediția a II-a, Buc., 1985.
13. PRELIPCEAN VI. Pr. Prof., NEAGA N. Pr. Prof., BARNA Gh. Pr. Prof., CHIALDA Mircea Pr. Prof., „Studiul Vechiul Testament”, Manual pentru Facultățile de Teologie, ediția a III-a, îngrijită de Pr. Conf. dr. Ioan Chirilă, Cluj-Napoca, Ed. Renașterea, 2003.
14. PRELIPCEAN Vladimir, Pr. Prof., NEAGA Nicolae, Pr. Prof., BARNA Gheorghe, Pr. Prof., CHIALDA Mircea Pr. Prof., „Studiul Vechiului Testament”, Manual pentru Facultățile de Teologie, ediția a IV-a, îngrijită de Pr. Conf. dr. Ioan Chirilă, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2006.
15. RUS Remus, „Cercetări privind cronologia Orientului apropiat antic, în rev. „GB, nr. 1/1986.
16. SZMIGELSKI Victor, Dr., „Introducerea generala in Sant'a Scriptura”, Tipografi'a Seminarului arhidiececanu, Blasiu, 1887.

8.2 Seminar / laborator / proiect	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive despre pregătirea, alcătuirea și susținerea lucrării de seminar	2	Expunerea, conversația, problematizarea.	
2. Zilele creației	2		
3. Potopul	1		
4. Patriarhul Avraam	1		
5. Patriarhii Isaac, Iacov și Iosif	2		
6. Moise – conducătorul poporului Israel	2		
7. Peregrinarea israeliților prin pustiu descrisă în cartea leșirii	4		
1. Noțiuni introductive de Arheologie Biblică	1		
2. Izvoarele Arheologiei Biblice	1		
3. Date geografice privind Țara Sfântă	2		
4. Împărțirea administrativ teritorială a Țării Sfinte	1		
5. Instituțiile casnice la evrei	1		
6. Instituțiile sociale ale evreilor	1		
7. Instituții de drept de stat	1		
8. Forme de organizare și administrare	1		
9. Cultul mozaic	2		
10. Symbolismul jertfelor	2		
11. Sărbătorile	1		
Total ore:	28		

Bibliografie. Studiul Vechiului Testament:

- „BIBLIA sau SFÎNTA SCRIPTURĂ”, versiune diortosită după Septuaginta, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 2001.
- „SEPTUAGINTA 1”, volum coordonat de Cristian Bădiliță, Francisca Băltăceanu, Monica Broșteanu, Dan Slușanschi, în colaborare cu pr. Ioan-Florin Florescu, Ed. Polirom, Iași, 2004.
- ALEXANDRESCU Ioan, Preot, „Avraam în lumina Sfintei Evanghelii”, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1937.
- AMBROZIE CEL MARE, Sfântul, „Hexaameron”, trad. Teodor Bodogae, în col. P.S.B., vol. 52, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 2007.
- IDEM, „Despre Noe și corabia lui”, trad. Teodor Bodogae, în col. P.S.B., vol. 52, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 2007.
- AMBROZIE CEL MARE, Sfântul, „Despre Iacob și despre viața cea fericită”, „Despre patriarhul Iosif”, „Despre Patriarhi”, trad. Teodor Bodogae, în col. P.S.B., vol. 52, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 2007.
- IDEM, „Tâlcuiri la Facere”, vol. I, trad. Andreea Stănculescu, Ed. Egumenița, Galați, 2007.
- IDEM, „Tâlcuiri la Facere”, vol. II, trad. Andreea Stănculescu, Ed. Egumenița, Galați, 2007.
- IDEM, „Tâlcuiri la Facere”, vol. III, trad. Andreea Stănculescu, Ed. Egumenița, Galați, 2009.
- AUGUSTIN, Sfântul, „Despre Geneză în sens literal”, Ed. Minerva, București, 2008.
- BELEA Nicodim, prot., „Teologia Decalogului”, în rev. M.A., nr. 3/1986.

12. BACONSKY Teodor, „Râsul Patriarhilor”, Ed. Anastasia, 1996.
13. BROWN Raymond E., FITZMYER Joseph A., MURPHY Roland E., traducere P. Dumitru Groșan, „Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură. Volumul II. Pentateuhul”, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2007.
14. CHIALDA M., diac. lect., „Îndatoriri moral-sociale după Decalog”, în rev. S.T., nr. 9-10/1956.
15. CHIRIL al Alexandriei, Sfântul, „Glafire la Facere”, traducere din grecește, introducere și note de Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, în col. P.S.B., vol. 39, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 1992.
16. CUSANUS Nicolaus, „Despre Geneză”, studiu introductiv, traducere și note de Mihnea Moroianu, în „Coincidentia oppositorum”, vol. I, Ed. Polirom, Iași, 2008.
17. ELIADE Mircea, „Istoria Credințelor și Ideilor religioase”, vol. 2, trad. Cezar Baltag, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc., 1986.
18. EPIFANIE al Salaminei, „Ancoratus”, traducere și note Oana Coman, Ed. Polirom, Iași, 2007.
19. GRIGORIE de Nyssa, Sfântul, „Cuvânt apologetic la Hexaameron”, în col. P.S.B., vol. 30, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 1998.
20. IDEM, „Despre facerea omului”, în col. P.S.B., vol. 30, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 1998.
21. IDEM, „Despre viața lui Moise”, traducere de Preot Prof. D. Stăniloae și Preot Ioan Buga, în col. P.S.B., vol. 29, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 1982.
22. IDEM, „Tâlcuirea duhovnicească a vieții lui Moise”, trad. Dumitrache Spiridon, în rev. A.B., nr. 7-9/2007.
23. IDEM, „Tâlcuirea duhovnicească a vieții lui Moise”, trad. Dumitrache Spiridon, în rev. A.B., nr., 10-12/2007.
24. IOAN Gură de Aur, Sfântul, „Omilii la Facere (I)”, în col. P.S.B., vol. 21, traducere, introducere și note de Pr. d. Fecioru, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 1987.
25. MEYENDORFF John, „Teologia Bizantină”, trad. Pr. conf. dr. Alexandru I. Stan, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 1996.
26. NEGOIȚĂ Athanase, Pr., Prof., „Istoria religiei Vechiului Testament”, Ed. Sophia, Buc., 2006, p. 36.
27. NICOLAUS Cusanus, „Despre Geneză”, studiu introductiv, traducere și note de Mihnea Moroianu, în „Coincidentia oppositorum”, vol. I, Ed. Polirom, Iași, 2008.
28. ORIGEN, „Omilii, comentarii și adnotări la Geneză”, Polirom, Iași, 2006.
29. IDEM, „Omilii și adnotări la Exod”, ediție bilingvă, studiu introductiv, traducere și note de Adrian Muraru, Ed. Polirom, Iași, 2006.
30. PHILLIPS John, „Comentariu asupra Genezei”, Ed. Stephanus, Buc., 1997.
31. PHILON din Alexandria, „Comentariu Alegoric al Legilor Sfinte după Lucrarea de Șase zile”, Ed. Paideia, Buc., 2002.
32. POPESCU-MĂLĂEȘTI I., Pr. Ec., „Proorocii. Noțiuni introductive”, fascicula I, Tipografia cărților bisericești, Buc., 1926.
33. PRELIPCEANU Vlad, pr. prof., „Decalogul, lege morală universală și permanentă”, în rev. Mitropolia Moldovei, nr. 5/1956.
34. ROMER Thomas, „Moise. Omul care l-a întâlnit pe Dumnezeu”, traducere Vasile Savin, Ed. Univers, Buc., 2007.
35. ROSE Serafim, Ieromonah, „Cartea Facerii, Crearea lumii și omul începuturilor”, Ed. Sophia, Buc., 2001.
36. SAVATER Fernando, „Cele zece porunci în secolul al XXI-lea”, traducere Coman Lupu, RAO International Publishing, Buc., 2008.
37. TEODORESCU CRISTIAN, „Eșecul lui Moise”, în „Ispita și cele 10 porunci”, Ed. Univers, Buc., 2008.
38. USCA Ioan Sorin, Pr., „V.T. în tâlcuirea Sfinților Părinți. Facerea”, Christiana, Buc., 2002.
39. VASILE cel Mare, Sfântul, „Omilii la Hexaameron”, traducere, introducere, note și indici de Pr. D. Fecioru, în col. P.S.B., vol. 17, traducere și note de Pr. prof. dr. Teodor Bodogae, E.I.B.M.B.O.R., Buc., 1986.
40. „Cataclisme biblice sunt adevărate. Cele zece plăgi ale Egiptului”, în „Formula AS”, nr. 735 (37)/2006.

Dicționare:

- BOCIAN Martin, KRAUNT Ursula, LENZ Iris, „Dicționar enciclopedic de personaje biblice”, traducere Gabriela Danțiș, Herta Spuhn, Ed. Enciclopedică, Buc, 1996.
- BRIA Ion, Pr. Prof. Dr., „Dicționar de Teologie Ortodoxă A-Z”, Ed. I.B.M.B.O.R., Buc., 1981.
- COURT John M. și COURT Kathleen M., „Un dicționar al Bibliei”, Ed. Lider, Buc., 2010.
- ELIADE Mircea, CULIANU P. Ioan, „Dicționar al religiilor”, cu colaborarea lui H. S. Wiesner, trad. de Cezar Baltag, Ed. Humanitas, Buc., 1993.
- SORESCU Vasile, Preot, „Figuri, Evenimente și Locuri Biblice. Dicționar”, Ed. Saeculum I.O./Ed. Vestala, Buc., 1995.
- „DICȚIONAR BIBLIC”, Ed. „Cartea Creștină”, Oradea, 1995.
- „DICȚIONAR BIBLIC”, vol. 1, A-H, traducere din limba franceză: Constantin Moisa, Ed. Stephanus, Buc., 1995.
- „DICȚIONAR BIBLIC”, vol. 2, I-O, traducere din limba franceză: Constantin Moisa, Ed. Stephanus, Buc., 1996.
- „DICȚIONAR BIBLIC”, vol. 3, P-Z, traducere din limba franceză: Constantin Moisa, Ed. Stephanus, Buc., 1998.
- „DICȚIONAR DE CIVILIZAȚIE IUDAICĂ”, J. Ch. Attias, Larousse, Ed. Univers Enciclopedic, Buc., 1998.
- „DICȚIONAR ENCICLOPEDIC DE IUDAISM”, traducere Viviane Prager, C. Litman, Țicu Goldstein, Ed. Hasefer, Buc., 2000.

Bibliografie. Arheologie Biblică:

1. ABRUDAN Dumitru, pr. prof. dr. și CORNIȚESCU Emilian pr. prof. dr., „Arheologia Biblică”, Ed. I.B.M.B.O.R., Sibiu, 2002.
2. ABRUDAN Dumitru, Magistr., „Sărbătorile postexilice ale evreilor”, în S.T. 7-8/1962.
3. BASARAB Mircea, Magistr., „Sărbătoarea corturilor și interpretarea lor în creștinism”, în S.T. 5-6/1960, pp. 420-435.
4. CHIALDA Mircea, „Sacrificiile Vechiului Testament”, Caransebeș, 1941.
5. CORNIȚESCU Emilian, diac. asist., „Noi descoperiri arheologice în Țara Sfântă”, S.T. 3-4/1981.
6. IDEM, „Descoperiri arheologice în Țara Sfântă în ultimii cincizeci de ani (1920-1970) și raportul lor cu Vechiul Testament”, în S.T. 7-8/1982, pp. 461-562 și în S.T. 9-10/1982.
7. IDEM, „Cercetările arheologice (1975-1978) din Țara Sfântă, confirmă Vechiul Testament”, în S.T. 7-8/1983.
8. HOFFMEIER James K., „Arheologia Bibliei”, Casa Cărții, Oradea, 2009.
9. NEGOIȚĂ Ath, lect. pr., „Instituțiile sociale în Vechiul Testament”, în S.T. 9-10/1950.
10. IDEM, „Despre sabbat. Originea sâmbetei și a Duminicii”, în S.T. 9-10/1951.
11. SEMEN Petre, Conf. Dr. Pr., „Arheologie biblică în actualitate”, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1997.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Alcătuirea cursului a avut în vedere adaptarea la cerințele actuale înțelegere a mesajului scripturistic spre aplicare didactică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Răspunsul la examen	Evaluare scrisă	60%
10.5 Seminar/Laborator /Proiect	- Testarea periodică prin susținerea unei teme / lucrări de seminar	Evaluare orală	40%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea corectă a mesajului biblic în lumea contemporană - Argumentarea biblică și patristică în expunerea învățăturilor de credință ortodoxă. - Folosirea limbajului teologic specific ortodox în prezentarea diverselor elemente din cadrul activităților didactice. 			

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
09.06.2023	Curs	Lect. univ. dr. Eusebiu BORCA	
	Aplicații		

Data avizării în Consiliul Departamentului SSUTA
10 iulie 2023

Director Departament SSUTA,
Conf. univ. dr. Adrian Vasile CHIRA

Data aprobării în Consiliul Facultății de Litere
13 iulie 2023

Decan,
Conf. univ. dr. Mircea FARCAȘ